

Якість управлінської команди є важливою детермінантою успішної діяльності підприємства. Власник бізнесу, як частина процесу планування, повинен постійно оцінювати навички та здібності своєї команди з урахуванням мінливих вимог бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Перезозова І.В., Кафка С.М., Запухляк І.Б. Експертиза бізнес-плану як ключовий елемент успіху підприємницької ідеї. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2016. № 8. С. 89-96.
2. Чичун В.А., Паламарчук В.Д. Бізнес-планування як фактор успішної підприємницької діяльності. URL: <http://intkonf.org/ken-chichun-va-palamarchuk-vd-biznes-planuvannya-yak-faktor-uspishnoyi-pidpriemnitskoyi-diyalnosti/>
3. Babets E.K., Maksimchuk A.G., Stasiuk V.P. 2017. *Fundamentals of Management: textbook*. Kyiv: Profesional, 496 p.

Байлова О. О., Кичан О. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Бізнес-планування – це сучасний термін, який останнім часом дуже популярний у бізнес-середовищі, це важлива частина побудови успішного бізнесу, але в різних країнах можуть бути різні шляхи і підходи до цього процесу. В Україні розробка бізнес-плану та реалізація заходів у рамках довгострокового бізнес-плану з урахуванням усіх нюансів цієї концепції знаходиться на нижчому рівні за європейські, світові практики. Тож доцільно розглянути процеси бізнес-планування в Україні та за кордоном, окреслити напрямки розвитку для українського бізнесу.

Зміст і структура бізнес-плану не має суворо встановленої форми, проте, зазвичай, включає необхідні розділи, в яких розкривається концепція і мета бізнесу, специфіка продукту і задоволення ринку, оцінюється ємкість ринку та встановлюється належна стратегія поведінки компанії на певних сегментах ринку, визначається організаційна та виробнича структури, формується фінансовий проект підприємства, у тому числі фінансова стратегія та інвестиційні пропозиції, описуються перспективи розвитку конкретної компанії.

Дослідження діяльності іноземних компаній показують, що причиною більшості невдач бізнесу є прорахунок або відсутність бізнес-плану. Проте використання бізнес-плану для розробки та обґрунтування управлінських рішень на українських підприємствах з'явилося не відразу. Через, переважно, стихійний розвиток ринкових відносин, перші бізнес-плани в Україні з'явилися на початку 1990-х років. Але з розвитком ринкової економіки та міжнародних відносин потреба в бізнес-плануванні стала очевидною. Вже у 1994-1995 роках бізнес-план став обов'язковим документом, який використовується з метою вдосконалення методів розрахунку економічної ефективності проєктних рішень і комерційної доцільності інвестицій.

Бізнес-планування в Україні стає все популярнішим, але все ще не є поширеним серед менеджерів та підприємців. Водночас, бізнес-плани стають все більш вимогливими з боку інвесторів та фінансових установ, тому їх якість та деталізація є важливими факторами успіху.

За останні роки в Україні (до війни) відбувався позитивний розвиток бізнес-екосистеми. З'являлись бізнес-інкубатори та акселератори для стартапів, бізнес-школи та конференції для підприємців, державні програми підтримки малого та середнього бізнесу. Все це збільшує інтерес до бізнес-планування та допомагає багатьом підприємцям у розробці та впровадженні ефективних стратегій.

Однак, на даний момент бізнес-планування в Україні ще має свої проблеми та виклики. До них можна віднести недостатню кваліфікацію та досвід бізнес-аналітиків, низький рівень розвиненості фінансового ринку та обмежені можливості фінансування бізнесу. Також, в Україні існують складнощі з законодавчим та регуляторним середовищем, що може ускладнювати розробку та впровадження бізнес-планів.

В Україні законодавчо не закріплено конкретну чітку структуру бізнес-плану, проте наявні Методичні рекомендації з розроблення бізнес-планів інвестиційних проєктів Державного агентства України з інвестицій та розвитку (2010 р.) [1].

Відповідно до Методичних рекомендацій Державного агентства України з інвестицій та розвитку, за стандартами United Nations Industrial Development Organization (UNIDO), бізнес-план має складатися з таких пунктів: титульний

аркуш; меморандум про конфіденційність; резюме; опис суб'єкта господарювання та сфера його діяльності; загальна інформація про інвестиційний проєкт, у тому числі відповідність завданням і пріоритетам, визначеним програмою діяльності кабінету міністрів України; опис продукції суб'єкта господарювання; маркетинг і збут продукції; виробничий план; організаційний план; фінансовий план; оцінка ефективності реалізації інвестиційного проєкту; ризики; додатки [1].

У розвинених країнах, таких як США та країни ЄС, розробка бізнес-плану є більш стандартизованою процедурою. Важливими елементами бізнес-плану є детальний аналіз конкурентних переваг і можливих ризиків. Бізнес-плани часто містять детальний аналіз фінансових показників і джерел фінансування. У деяких країнах увага може бути зосереджена на соціальній та екологічній відповідальності бізнесу.

У рейтингу щодо сприятливості умов бізнес-планування та ведення бізнесу за 2020 рік, за офіційними даними, Україна займає 64-те місце [2]. Це досить високе підвищення порівняно з 2016 роком (80-те місце), та все одно відсталість від передових країн свідчить про те, що в нашій країні низький рівень розвитку бізнес-планування, тому необхідно розвивати цю сферу. Наприклад, США зайняли 6-те місце, Швеція – 10-те, Великобританія – 8-ме, Польща – 40-ве [2].

Експерти компанії Sequoia Capital вважають, що бізнес-плани повинні містити максимальну кількість необхідної інформації, відображеної в мінімально можливій кількості слів. Sequoia Capital є однією з найвпливовіших венчурних компаній Кремнієвої долини, фінансувала такі компанії, як Google, Apple, YouTube, Airbnb і Instagram тощо, тож можна підкреслити, що цей формат бізнес-плану найкраще підходить відповідних інноваційних проєктів та ІТ-сфери.

Отже, бізнес-планування в Україні знаходиться на стадії розвитку та активної популяризації серед підприємців та інвесторів. Україна активно сприяє розвитку підприємництва та інвестиційного клімату, що сприяє збільшенню інтересу до бізнес-планування. Однак, все ще існує нестабільність економічної ситуації в країні, а також певна невизначеність у законодавстві, що можуть вплинути на реалізацію бізнес-планів.

Список використаних джерел:

1. Наказ Про затвердження Методичних рекомендацій з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів. URL: <http://parusconsultant.com/?doc=06OBG9B3D7&abz=ANDY7>
2. The World Bank. Ease of Doing Business Scores. URL: <https://archive.doingbusiness.org/en/data/doing-business-score>

Байлова О. О., Османли Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ОПТИМІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА
ЗА ДОПОМОГОЮ ERP-СИСТЕМ**

Більшість великих підприємств мають багато окремих відділів, які відповідають за виконання певного визначеного кола завдань. Проте всі підприємства мають залишатися єдиною системою та ділитися інформацією про всі оновлення всередині компанії. Кожен відділ повинен мати доступ до даних з інших відділів. Відсутність єдиної системи для всього підприємства ускладнює і затримує багато робочих процесів, робить їх повільними і неефективними.

Щоб уникнути цих незручних ситуацій, підприємствами потрібні розумні програмні рішення, які можуть синхронізувати роботу всіх відділів. Планування ресурсів підприємства є таким рішенням. Тому доцільно охарактеризувати, що таке ERP-система і як вона функціонує, що таке типи планування ресурсів підприємства та як їх успішно впровадити.

ERP-система (Enterprise Resource Planning) – це набір додатків, відповідальних за виконання повсякденних операцій на підприємствах шляхом підтримки централізованої бази даних, доступної з усіх відділів підприємства. Впровадження ERP здійснюється шляхом інтеграції даних з усіх різних відділів підприємства в одну централізовану базу даних. Система набула важливості в управлінні контролем витрат і потоком продукції, оскільки вона відстежує запаси в бізнесі. Система планування ресурсів підприємства відстежує кількість продукції, що виготовляється, і кількість проданої продукції, таким чином допомагаючи визначити ціни на продукцію та коригування, необхідні для скорочення витрат.